

DOKTORAND: Margrethe Collier Høegh
GRAD: Philosophiae doctor
FAKULTET: Det samfunnsvitenskapelige fakultet
INSTITUTT: Psykologisk Institutt
FAGOMRÅDE: Psykologi
VEILEDERE: Trine Vik Lagerberg, Ingrid Melle, Torill Ueland.
DISPUTASDATO: 13.10.22

AVHANDLINGENS TITTEL: *Affective lability in psychosis spectrum disorders: characteristics and correlates.*

Affekter med effekter

I sitt doktorgradsprosjekt har psykolog Margrethe Collier Høegh forsket på affektlabilitet hos personer med psykoselidelser. Affektlabilitet defineres som raske og uforutsigbare svingninger mellom ulike følelsetilstander. Dette er vanlig hos personer med psykiske lidelser og er knyttet til mer alvorlige sykdomsforløp. Hos personer med psykoselidelser, inkludert schizofreni- og bipolar spektrum lidelser, har kunnskapen om forekomst av affektlabilitet og hvordan dette arter seg vært begrenset. Vi har også visst lite om sammenhengen mellom affektlabilitet, kliniske symptomer og funksjonsnivå hos personer med ulike psykoselidelser.

Gjennom de tre studiene i doktorgradsprosjektet har Høegh og medarbeidere funnet at affektlabilitet er forhøyet hos personer med psykoselidelser sammenliknet med friske kontrollpersoner. De brukte selvrapporingsskjemaet The Affective Lability Scale og fant at affektlabilitet er knyttet til høyere nivåer av kliniske symptomer, slik som depresjon og psykosesymptomer. I tillegg viste studiene at affektlabilitet er mest uttalt hos personer med bipolar II lidelse og på samme nivå for personer med bipolar I lidelse og schizofreni, selv når man kontrollerte for aktuelle nivåer av affektive og psykotiske symptomer. Det ser ut til at affektlabiliteten i alle diagnosegruppene er kjennetegnet av svingninger mellom nedstemthet og engstelighet og mellom nedstemthet og oppstemthet. Strukturen til affektlabilitet ser dermed ut til å være relativt lik på tvers av ulike grupper av psykoselidelser. Studiene viste også at spesielt svingninger mellom negative affekter (nedstemthet og engstelighet) er knyttet til redusert sosial funksjon.

Doktorgradsprosjektet har vist at affektlabilitet er en fremtredende sykdomsfaktor hos personer med psykoselidelser som gir økt risiko for høyere symptomtrykk og nedsatt sosial fungering. Funnene tilsier derfor at det bør være en økt fokus på å kartlegge og behandle affektlabilitet i klinisk praksis for personer med både schizofreni- og bipolar spektrum lidelser.

